

Poznań, 14 stycznia 2019 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

SO-IV.431.12.2018.14

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185, poz. 1092) przekazuję wystąpienie pokontrolne, obejmujące treść projektu wystąpienia pokontrolnego z 15 grudnia 2018 r.

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Miejskim w Zbąszyniu, mieszczącym się przy ul. Porucznika Żwirki 1, 64-360 Zbąszyń, zwanym dalej „jednostką kontrolowaną”. W okresie objętym kontrolą, kierownikiem jednostki kontrolowanej był Pan Tomasz Kurasiński - Burmistrz Zbąszynia, pełniący jednocześnie z mocy ustawy funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

Zespół kontrolny

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:

1. Beata Blicharska – starszy inspektor – przewodnicząca zespołu kontrolnego;
 2. Włodzimierz Michalak – starszy inspektor wojewódzki – członek zespołu kontrolerów;
 3. Piotr Wiśniewski – inspektor wojewódzki – członek zespołu kontrolerów;
- na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z 5 listopada 2018 r. nr KN II.0030.431.2018.1.

Termin rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach 14 - 15 listopada 2018 r.

Zakres kontroli

Kontrolą objęto realizację przez Burmistrza Zbąszynia zadań zleconych z zakresu administracji rządowej obszarach:

- ewidencja ludności,
- dowody osobiste,
- rejestracja zdarzeń stanu cywilnego,
- administracyjna zmiana imienia i nazwiska,

w okresie od 1 stycznia 2017 r. do dnia zakończenia kontroli.

Ocena skontrolowanej działalności

Wojewoda Wielkopolski pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia realizację przez Burmistrza Zbąszynia zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dotyczących: ewidencji ludności, dowodów osobistych, rejestracji zdarzeń stanu cywilnego oraz zmiany imienia i nazwiska.

Na ocenę wpływ miały nieprawidłowości oraz uchybienia stwierdzone w obszarze rejestracji zdarzeń stanu cywilnego oraz administracyjnej zmiany imienia i nazwiska polegające na:

- przyjmowaniu wniosków o zmianę nazwiska zawierających niekompletne informacje, we wszystkich badanych sprawach (100%);
- nieprzesłaniu wydanych decyzji w sprawie zmiany nazwiska, do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia wnioskodawcy, co stanowi 100% badanych spraw,
- niezapewnieniu stronom czynnego udziału w toczących się postępowaniach dotyczących zmiany nazwiska, (100% badanych spraw);
- błędnym oznaczeniu daty wykonalności jednej decyzji o zmianie nazwiska wpisanej do wzmianki dodatkowej przy akcie małżeństwa wnioskodawcy, co stanowi 25 % badanych spraw.

Ustalenia kontroli

Stosownie do zapisów art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada Prawo o aktach stanu cywilnego¹, zwanej dalej jako: p.a.s.c., funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego pełniła Pani Elżbieta Szymańska, natomiast stanowisko Zastępcy Kierownika USC zajmowała Pani Anna Kalemba. Sprawami z zakresu ewidencji ludności i dowodów osobistych zajmowała się Pani Elżbieta Szymańska, Pani Renata Brychcy oraz Pani Magdalena Piter.

Pracownicy zajmujący się kontrolowanymi zagadnieniami posiadali stosowne upoważnienia do przetwarzania danych w rejestrze PESEL, Rejestrze Dowodów Osobistych i Rejestrze Stanu Cywilnego oraz karty kryptograficzne.

Dowód: Zał. USC od Nr 1 do Nr 5;
arkusze kontroli od Nr EL,DO 1 do Nr EL,DO 3.

I. Ewidencja ludności

1. Wykonywanie czynności materialno - technicznych w postaci przyjęcia i zarejestrowania zgłoszeń meldunkowych oraz aktualizacja rejestru PESEL o dane dotyczące zgłoszeń meldunkowych

W badanym okresie w Urzędzie Miejskim w Zbąszyniu dokonano 524 zgłoszenia meldunkowe. Kontrolą objęto 10 formularzy meldunkowych² (tj. 2%), będących zgłoszeniami pobytu stałego³ oraz zgłoszeniami wymeldowania z pobytu stałego⁴. Wszystkie badane zgłoszenia meldunkowe zostały dokonane na właściwych formularzach, zgodnymi z załącznikami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 września 2011 r. w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy

1 Dz.U. z 2016 r. poz. 2064 ze zm.;

2 zgłoszenie z: 13.01.2017, 24.04.2017, 26.06.2017, 04.07.2017, 07.08.2017, 08.09.2017, 23.10.2017, 30.10.2017, 01.12.2017, 29.12.2017;

3 zgłoszenie z: 13.01.2017,05.05.2017, 24.04.2017,26.06.2017, 04.07.2017,07.08.2017,08.09.2017, 23.10.2017, 01.12.2017;

4 zgłoszenie z: 30.10.2017, 29.12.2017;

stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego⁵, zwanego dalej rozporządzeniem przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego i zawierały dane przewidziane w art. 30 ust. 1, art. 34 ust.1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, zwanej dalej ustawą o ewidencji ludności⁶. Zgłoszenia zostały poprawnie wypełnione. Wszystkie formularze stosowane przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego – zameldowania na pobyt stały zawierały potwierdzenie pobytu w formie własnoręcznego podpisu właściciela lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu zgodnie z § 4 pkt 4 rozporządzenia przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego. Pracownik przyjmujący zgłoszenie meldunkowe każdorazowo potwierdzał jego przyjęcie, sporządzając na formularzu adnotację opatrzoną nazwą miejscowości, datą przyjęcia oraz podpisem. We wszystkich badanych sprawach, dokonano rejestracji danych meldunkowych w rejestrze PESEL.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 1 do Nr EL 10;
zał. EL Nr 1.

2. Wydawanie decyzji w sprawach meldunkowych

Stosownie do postanowień art. 31 i art. 35 ustawy o ewidencji ludności organ gminy wydaje decyzje o zameldowaniu lub wymeldowaniu. W badanym okresie wydano 23 decyzje meldunkowe. Kontroli poddano 2 postępowania administracyjne⁷ (tj. 10%). Badanie wykazało, że w podjętych przez organ postępowaniach prawidłowo zawiadamiano strony o wszczęciu postępowania na podstawie art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁸, zwanej dalej k.p.a. Informowano strony o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, oględzin w myśl art. 79 k.p.a. Z każdej czynności postępowania sporządzano protokół zgodny z wymogami przepisu art. 67 k.p.a. Dokonano prawidłowej oceny zebranego materiału dowodowego w myśl art. 80 k.p.a. Korespondencję doręczano zgodnie z przepisami art. 39 k.p.a. Wydane decyzje zawierały wszystkie elementy wymienione w art. 107 k.p.a. W przypadkach obu postępowań za wydanie decyzji została pobrana opłata skarbową zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej⁹, zwanej dalej ustawą o opłacie skarbowej. Akta prowadzonych spraw zawierały metrykę zgodnie z art. 66a k.p.a. i przepisami rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy¹⁰.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 11 do Nr EL Nr 12.

3. Udostępnianie danych i wydawanie zaświadczeń z rejestru mieszkańców i z rejestru zamieszkania cudzoziemców.

Stosownie do postanowień art. 50 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności, dane z rejestru mieszkańców udostępniają organy gmin prowadzące te rejestry.

W kontrolowanym okresie 294 razy udostępniano dane z rejestru mieszkańców. Badanie 6 spraw¹¹ (tj. 2%) dotyczących udostępniania danych z ww. rejestru wykazało, że we wszystkich kontrolowanych sprawach wnioski o udostępnienie danych złożone były na formularzach zgodnych z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

5 Dz. U. z 2015 r. poz. 1852;

6 Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm. i Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.;

7 SO.5343.1.10.2017, SO.5343.1.17.2017;

8 Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm. i Dz. U. z 2017 r. poz. 1257;

9 Dz. U. z 2016 r. poz. 1827 ze zm.;

10 Dz. U. z 2012 r. poz.250;

11 SO.5345.2.103.2017, SO.5345.2.117.2017, SO.5345.2.144.2017, SO.5345.2.153.2017, SO.5345.2.197.2017, SO.5345.2.291.2017;

z dnia 5 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców, rejestru zamieszkania cudzoziemców i rejestru PESEL oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych po wykazaniu interesu faktycznego. We wszystkich sprawach, odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych udzielano zgodnie z zakresem żądania wnioskodawcy. Sprawy załatwiane były w terminie zgodnie z art. 35 k.p.a. We wszystkich przypadkach, wnioskodawcy byli zwolnieni z obowiązku opłaty na podstawie art. 53 pkt 1 ustawy o ewidencji ludności. Udzielone odpowiedzi zostały podpisane przez osobę uprawnioną z upoważnienia organu.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 13 do Nr EL 18.

Stosownie do postanowień art. 45 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności, zaświadczenia z rejestru mieszkańców i rejestru zamieszkania cudzoziemców wydaje się na wniosek zainteresowanej osoby. W kontrolowanym okresie wydano 303 zaświadczenia. We wszystkich 6 badanych sprawach¹² (tj. 2% wszystkich przypadków), wnioski o wydanie zaświadczeń były kompletne i złożone zostały w formie pisemnej. W 4 sprawach¹³, w których wymagane było wniesienie opłaty skarbowej zgodnie z zał. nr 1 do ustawy o opłacie skarbowej, do wniosków dołączono potwierdzenie wniesionej opłaty skarbowej. W pozostałych sprawach¹⁴, nie była wymagana opłata skarbową. Wydane zaświadczenia wnioskodawcy odbierali osobiście, potwierdzając ich odbiór swoim podpisem ze wskazaniem daty zgodnie z art. 46 § 1 k.p.a. W aktach spraw znajdują się kopie wydanych zaświadczeń, co jest zgodne z § 60 ust. 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych¹⁵, zwanej dalej instrukcją kancelaryjną.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 19 do Nr EL 24.

W działalności kontrolowanej jednostki w obszarze ewidencji ludności nie stwierdzono nieprawidłowości.

II. Dowody osobiste

1. Przyjmowanie dokumentów stanowiących podstawę do wydawania dowodu osobistego.

W 2017 r. w kontrolowanej jednostce przyjęto 2324 wnioski o wydanie dowodu osobistego. Na podstawie 12 zbadanych spraw¹⁶ (tj. 0,5%) stwierdzono, że wszystkie wnioski złożono na formularzu zgodnym ze wzorem zał. nr 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawie wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu¹⁷, zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie dowodów osobistych. Pracownik odnotował na wniosku, w formie adnotacji, sposób ustalenia tożsamości osoby

12 SO.5345.1.114.2017, SO.5345.1.152.2017, SO.5345.1.170.2017, SO.5345.1.225.2017, SO.5345.1.258.2017, SO.5345.1.306.2017;

13 SO.5345.1.114.2017, SO.5345.1.152.2017, SO.5345.1.258.2017, SO.5345.1.306.2017;

14 SO.5345.1.170.2017, SO.5345.1.225.2017;

15 Dz. U. 2011 r. Nr 14 poz. 67 ze zm.;

16 22...0, 22...7, 17...6, 00...0, 68...8, 54...3, 66...5, 49...0, 45...5, 43...0, 52...9, 05...2;

17 Dz. U. z 2015 r. poz. 212;

ubiegającej się o wydanie dowodu zgodnie z wymogami § 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych. We wszystkich zbadanych przypadkach odbiór dowodu osobistego został potwierdzony przez właściwą osobę, na formularzu zgodnym z obowiązującym wzorem, stosownie do postanowień art. 30 ust. 1 ustawy o dowodach osobistych oraz § 13 ust. 1 i zał. nr 4 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych.

Dokumentacja związana z dowodami osobistymi w formie papierowej przechowywana była w kopertach dowodowych, oznaczonych imieniem i nazwiskiem osoby, imieniem ojca, datą urodzenia, numerem PESEL oraz serią i numerem dowodu osobistego, tj. zgodnie z przepisami art. 62 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 ustawy o dowodach osobistych.

Dowód: arkusze kontroli od Nr DO 1 do Nr DO 12.

2. Przyjmowanie zgłoszeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego

W 2017 r. w kontrolowanej jednostce 98 razy zgłoszono utratę lub uszkodzenie dowodu osobistego. Spośród 5 badanych spraw¹⁸ (tj. 5%) we wszystkich przypadkach posiadacze dowodu osobistego zgłaszali utratę dowodu osobistego na formularzu stanowiącym załącznik nr 5 do rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych. We wszystkich badanych sprawach organ ustalał zgodność danych posiadacza na podstawie danych zawartych w dostępnych rejestrach publicznych, co potwierdzały adnotacje na formularzu. Formularze zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego przechowywane były w kopertach dowodowych, a zaświadczenie o utracie dowodu osobistego wydawano zainteresowanemu zgodnie z § 18 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych.

Dowód: arkusze kontroli Nr DO Nr 13 do Nr DO 17.

Stwierdzono, że sposób dostarczania spersonalizowanych dowodów osobistych do wystawcy dokumentu, jest zgodny z trybem § 11 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu.

Dowód: arkusze kontroli od Nr DO 1 do Nr DO 12.

W działalności kontrolowanej jednostki w obszarze dowodów osobistych nie stwierdzono nieprawidłowości.

III. Rejestracja zdarzeń stanu cywilnego oraz zmiany imienia i nazwiska

1. Sporządzanie aktów stanu cywilnego

W 2017 r., w Urzędzie Stanu Cywilnego w Zbąszyniu, sporządzono łącznie 185 aktów stanu cywilnego. Kontrolą objęto 6 spraw¹⁹, co stanowi 3% ogólnej liczby sporządzonych aktów. Podczas kontroli zbadano: 2 akty urodzenia sporządzone w trybie szczególnym²⁰; 2 akty małżeństwa sporządzone w trybie zwykłym²¹, 2 akty zgonu sporządzone w trybie zwykłym²².

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.1.ASC/2018 do Nr USC.6.ASC/2018.

18 32...5, 72...2; 64...6, 33...4, 89...1;

19 USC.5351.1.19.2017; USC. 5351.1.22.2017; USC.5351.2.40.2017; USC.5351.2.46.2017; USC.5351.3.55.2017; USC.5351.3.68.2017;

20 USC.5351.1.19.2017; USC. 5351.1.22.2017;

21 USC.5351.2.40.2017; USC.5351.2.46.2017;

22 USC.5351.3.55.2017; USC.5351.3.68.2017;

Stosownie do art. 104 ust. 4 ustawy p.a.s.c., Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Zbąszyniu przeniósł w drodze transkrypcji do rejestru stanu cywilnego zagraniczne odpisy aktu urodzenia. Zdarzenia stanu cywilnego zostały zarejestrowane w Wielkiej Brytanii. Podstawę sporządzenia aktu stanowiły odpisy aktu urodzenia wydane przez Urząd Stanu Cywilnego w Bristolu oraz Antrim. Wnioski o dokonanie transkrypcji, złożyły osoby uprawnione na podstawie art. 104 ust. 2 i 4 p.a.s.c. Rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami RP, dokonano w formie czynności materialno-technicznej. Do sporządzonych aktów stanu cywilnego wpisana została adnotacja informująca o dokonanej transkrypcji (art. 105 ust.1 p.a.s.c.). Kierownik USC w Zbąszyniu mając na względzie art. 105 ust. 2 p.a.s.c. wydał wnioskodawcom odpisy zupełne aktu stanu cywilnego. Opłata skarbową została pobrana zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 6, wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.1.ASC/2018 do Nr USC.2.ASC/2018.

W 2 sprawach²³ dotyczących sporządzenia aktów małżeństwa w trybie zwykłym – związek małżeński zawarli obywatele RP. Kierownik USC w Zbąszyniu, dokonał rejestracji zdarzeń zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy p.a.s.c. Pierwszy akt małżeństwa²⁴ został sporządzony w związku z zawarciem małżeństwa w sposób określony w art. 1 § 2 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy²⁵, zwanej dalej k.r.o. Zaświadczenie stwierdzające złożenie oświadczeń przed duchownym oraz zaświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, duchowny przekazał Kierownikowi USC w Zbąszyniu przed upływem 5 dni, zgodnie z art. 8 § 3 k.r.o. W drugiej sprawie małżeństwo zostało zawarte w formie cywilnej²⁶, o której mowa w art. 1 § 1 k.r.o. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Zbąszyniu przyjął oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński i sporządził akt małżeństwa zachowując termin ustawowy zgodnie z art. 86 ust.1 p.a.s.c. Akty małżeństw zostały sporządzone zgodnie z art. 87 ustawy p.a.s.c. Opłata skarbową za sporządzenie aktów małżeństwa została pobrana zgodnie z częścią I ust. 1 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.3.ASC/2018 do Nr USC.4.ASC/2018.

W sprawach dotyczących sporządzenia aktów zgonu²⁷ – rejestracji dokonał Kierownik USC w Zbąszyniu, na podstawie art. 13 ust. 2 p.a.s.c., jako organ właściwy ze względu na miejsce zdarzeń. Podstawę sporządzenia aktów stanowiły karty zgonów oraz protokoły zgłoszenia zgonów. Akty zgonów zostały sporządzone w dniu w którym dokonano zgłoszenia zgonu, stosownie do zapisu art. 92 ust. 1 p.a.s.c., protokoły zgłoszenia zgonów spełniały wymogi określone w art. 94 ust. 2 p.a.s.c. Na podstawie art. 47 ust. 1 p.a.s.c., w obu przypadkach, Zastępca Kierownika USC wydał jeden egzemplarz odpisu skróconego aktu zgonu, przedmiotowa czynność podlegała zwolnieniu z pobrania opłaty skarbowej zgodnie z częścią I ust. 2 kol. IV pkt 1 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.5.ASC/2018 do Nr USC.6.ASC/2018.

23 USC.5351.2.40.2017; USC.5351.2.46.2017;

24 USC.5351.2.46.2017

25 Dz.U. z 2015 r. poz. 2082 ze zm.; Dz.U z 2017 r. poz. 682;

26 USC.5351.2.40.2017;

27 USC.5351.3.55.2017; USC.5351.3.68.2017;

2. Wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego (skrótowych, zupełnych, na drukach wielojęzycznych)

W 2017 r. w kontrolowanej jednostce wydano 1333 odpisy aktów stanu cywilnego. Podczas kontroli zbadano 7 spraw²⁸ (co stanowi 0,5% wszystkich wydanych w 2017 r. odpisów), wśród zbadanych spraw: 2 dotyczyły wydania odpisów aktów urodzenia²⁹, 2 dotyczyły wydania odpisów aktów małżeństwa³⁰, 3 dotyczyły wydania odpisów aktów zgonu³¹. Wnioski o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego składane były na specjalnie przygotowanych w tym celu formularzach zawierających odpowiednie rubryki. Odpisy skrótowych aktów stanu cywilnego zostały sporządzone zgodnie z zaleceniami ustawodawcy określonymi w art. 48 p.a.s.c., wydano je uprawnionym osobom wskazanym w art. 45 ustawy p.a.s.c. Wnioskodawca potwierdzał podpisem fakt i datę odbioru odpisu aktu stanu cywilnego. Należne opłaty skarbowe za wydanie odpisów zostały pobrane, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 12 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ustawy o opłacie skarbowej. W 2 sprawach³² na podstawie art. 2 ust.1 pkt 1 ustawy o opłacie skarbowej, wydane skrócone odpisy aktów stanu cywilnego, wyłączono z pobrania opłaty skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.1.OASC/2018 do Nr USC.7.OASC/2018.

3. Migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

W badanym okresie w USC w Zbąszyniu dokonano 2208 przeniesień aktów z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego. Kontrolą objęto 11 aktów, co stanowi 0,5 % wszystkich dokumentów przeniesionych w 2017 roku do rejestru stanu cywilnego. Wśród badanych aktów: 6 migracji dotyczyło aktów małżeństwa³³, 2 migracje aktów urodzenia³⁴, 3 migracje aktów zgonu³⁵. Kierownik USC i jego Zastępca zachował 7 – dniowy termin do wydania odpisu wnioskowanego aktu, wynikający z art. 125 ust. 3 p.a.s.c. Podczas przenoszenia aktów stanu cywilnego z ksiąg do rejestru stanu cywilnego, w rejestrze elektronicznym zamieszczono treści aktów stanu cywilnego z chwili ich sporządzenia, wzmianki dodatkowe, przypiski i informacje z rubryki „uwagi”. W aktach stanu cywilnego sporządzonych w księgach stanu cywilnego wpisano wzmianki dodatkowe dotyczące przeniesienia tych dokumentów do rejestru stanu cywilnego z oznaczeniem aktów i datą przeniesienia. Czynności rejestracyjne zostały dokonane zgodnie z art. 124 ust. 1-3 ustawy p.a.s.c.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.1.M/2018 do Nr USC.11.M/2018.

4. Postępowanie w sprawie administracyjnej zmiany imion i nazwisk

W badanym okresie Kierownik USC w Zbąszyniu wydał 10 decyzji administracyjnych dotyczących zmiany nazwiska z których 4 zostały objęte kontrolą³⁶. Wnioski o zmianę nazwiska zostały złożone bezpośrednio do Urzędu Stanu Cywilnego. W skontrolowanych przypadkach, w myśl art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia

28 USC.1.OASC/2018, USC.2.OASC/2018, USC.3.OASC/2018, USC.4.OASC/2018, USC.5.OASC/2018, USC.6.OASC/2018, USC.7.OASC/2018;

29 USC.1.OASC/2018, USC.2.OASC/2018;

30 USC.3.OASC/2018, USC.4.OASC/2018;

31 USC.5.OASC/2018, USC.6.OASC/2018, USC.7.OASC/2018;

32 USC.1.OASC/2018, USC.5.OASC/2018;

33 USC.1.M/2018, USC.2.M/2018, USC.3.M/2018, USC.4.M/2018, USC.5.M/2018, USC.6.M/2018;

34 USC.7.M/2018, USC.8.M/2018;

35 USC.9.M/2018, USC.10.M/2018, USC.11.M/2018;

36 USC.5355.1.2017, USC.5355.4.2017, USC 5355.5.2017, USC 5355.9.2017;

i nazwiska³⁷, zwanej dalej u.z.i.n., wnioski złożyli obywatele RP. Wniesione podania zawierały wymagane informacje, zgodnie z zapisem art. 11 ustawy o zmianie imienia i nazwiska z zastrzeżeniem³⁸. Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego Kierownik USC w Zbąszyniu wydał decyzje administracyjne z zachowaniem terminu określonego w art. 35 k.p.a. Indywidualne akty prawne spełniały wymogi ustawodawcy w zakresie niezbędnych elementów składowych, które winna posiadać decyzja administracyjna w myśl art. 107 § 1 k.p.a. Na podstawie art. 107 § 4 k.p.a. odstąpiono od sformułowania uzasadnienia decyzji, ponieważ uwzględniały w całości żądanie stron. Wnioskodawca został pouczone o terminie i możliwości wniesienia odwołania do Wojewody Wielkopolskiego. Organ rozstrzygający sprawy w wydanych decyzjach uwzględnił obowiązujący przepis art. 12 ust. 2 u.z.i.n., który stanowi, że wydana decyzja o zmianie imienia bądź nazwiska podlega natychmiastowemu wykonaniu. Opłata skarbową została ustalona i pobrana, zgodnie z art. 6 ust. 1, pkt 1 ustawy o opłacie skarbowej oraz zgodnie z częścią I ust. 7 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ww. ustawy. Wnioskodawcy odebrali decyzje osobiście, co zostało potwierdzone złożonym podpisem i datą odbioru z zastrzeżeniem³⁹. W myśl art. 66a § 1 k.p.a. założono metryki spraw. O dokonanych zmianach nazwisk zawiadomiono, w celu dołączenia stosownych wzmianek, właściwych kierowników urzędów stanu cywilnego z zastrzeżeniem⁴⁰. Zmiany nazwisk zostały odzwierciedlone w rejestrze PESEL.

Dowód: arkusze kontroli od Nr ZIN.1/2018 do Nr ZIN.4/2018;
zał. USC od Nr 6 do USC Nr 7.

Podczas przeprowadzonej kontroli, w obszarze rejestracji zdarzeń stanu cywilnego, administracyjnej zmiany imienia i nazwiska stwierdzone zostały następujące uchybienia oraz nieprawidłowości.

1/ W Urzędzie Stanu Cywilnego w Zbąszyniu, zostały przyjęte wnioski o zmianę nazwiska, które nie zawierały wszystkich wymaganych informacji zgodnie z zapisem art. 11 u.z.i.n. Przeprowadzone czynności kontrolne pozwoliły na stwierdzenie, że Urząd Stanu Cywilnego dysponował gotowym wzorem przykładowego wniosku o zmianę imienia i nazwiska, który nie zawierał wszystkich wymaganych ustawowo danych. W trzech badanych sprawach, na podaniu nie odnotowano informacji wskazującej na kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia wnioskodawcy co jest wymagane zgodnie z zapisem art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b u.z.i.n. W czwartej sprawie⁴¹ dotyczącej zmiany nazwiska małoletniego nie zostało uwzględnione miejsce sporządzenia aktu urodzenia małoletniego, podanie dodatkowo nie zawierało informacji, iż w tej samej sprawie nie został wcześniej złożony wniosek do innego kierownika USC lub nie została wydana już decyzja odmowna, co jest wymagane zgodnie z zapisem art. 11 ust. 1 pkt 3 i 6 u.z.i.n. W aktach sprawy nie odnotowano faktu przedstawienia do wglądu dokumentu stwierdzającego tożsamość (art. 11 ust. 3 u.z.i.n.). W trzech przypadkach wnioski zawierały dane dotyczące stanu

37 Dz.U. z 2016 r. poz. 10;

38 W trzech badanych sprawach, na podaniu nie odnotowano informacji wskazującej na kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia wnioskodawcy co jest wymagane zgodnie z zapisem art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b u.z.i.n.). W czwartej sprawie zmiany nazwiska małoletniego (USC.5355.1.2017) nie zostało uwzględnione miejsce sporządzenia aktu urodzenia małoletniego, podanie dodatkowo nie zawiera informacji, iż w tej samej sprawie nie został wcześniej złożony wniosek do innego kierownika USC lub nie została wydana już decyzja odmowna, co jest wymagane zgodnie z zapisem art. 11 ust. 1 pkt 3 i 6 u.z.i.n.;

39 We wzmiance o zmianie nazwiska przy akcie małżeństwa (sprawa USC.5355.5.2017) podana została data 25 września 2017 r. czyli data nanieśnięcia wzmianki, podczas gdy decyzja o zmianie nazwiska została odebrana przez wnioskodawczynię 22 września 2017 r. – data jej wykonalności zgodnie z art. 12 ust.2 u.z.i.n.

40 W sprawach: USC.5355.4.2017, USC 5355.5.2017, USC 5355.9.2017 nie wysłano decyzji o zmianie nazwiska do miejsca urodzenia wnioskodawcy zgodnie z art. 13 ust.1 u.z.i.n.

41 USC.5355.1.2017

cywilnego wnioskodawców, co nie znajduje uzasadnienia w przepisach ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

W wyjaśnieniach Kierownik USC w Zbąszyniu wskazał, że zostały opracowane nowe wzory wniosków w sprawach zmiany imienia i nazwiska, które będą spełniały wymogi ustawowe. Dodał, że w badanych sprawach dokumenty tożsamości były przedstawiane do wglądu. Opracowany na nowo wniosek o zmianę imienia lub nazwiska uwzględnia adnotację o okazaniu przez wnioskodawcę dowodu osobistego.

Dowód: arkusze kontroli od Nr ZIN Nr 1/2018 do Nr ZIN 4/2018;
zał. USC Nr 6.

2/ Naruszono zasadę czynnego udziału strony w postępowaniu administracyjnym. Podczas dokonywania czynności kontrolnych, stwierdzono, że w sprawach dotyczących zmiany nazwiska nie zapewniono stronom czynnego udziału w toczących się postępowaniach do czego obligują przepisy k.p.a. Zgodnie z brzmieniem art. 10 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Możliwość odstąpienia od tej zasady zachodzi tylko wtedy, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną. Organ administracji publicznej obowiązany jest utrwalić w aktach sprawy, w drodze adnotacji, przyczyny odstąpienia od zasady określonej w § 1 przywołanego przepisu. W aktach badanych spraw nie ma zapisów potwierdzających realizację tego przepisu. W związku z powyższym, należy zauważyć, że co do zasady, uchybienie procesowe polegające na naruszeniu prawa strony do czynnego udziału w postępowaniu, bez jej winy, stanowi kwalifikowaną wadę postępowania, mogącą być podstawą wznowienia postępowania zakończonego decyzją ostateczną.

W złożonych wyjaśnieniach Kierownik USC w Zbąszyniu stwierdził, że do akt prowadzonych spraw o zmianę imienia lub nazwiska będą składane oświadczenia potwierdzające fakt zapoznania się z zebraniem materiałem dowodowym, na dowód czego został przedstawiony wzór druku.

Dowód: arkusze kontroli od Nr ZIN Nr 1/2018 do Nr ZIN 4/2018;
zał. USC Nr 6.

3/ Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Zbąszyniu nie wysłał trzech wydanych decyzji dotyczących zmiany nazwiska⁴² zgodnie z zapisem art. 13 ust. 1 u.z.i.n. do kierowników urzędów stanu cywilnego, którzy sporządzili akty urodzenia wnioskodawców.

W złożonych wyjaśnieniach Kierownik USC zadeklarował, że decyzje z 2017 r. zostaną wysłane w ciągu najbliższych 30 dni. Natomiast w przyszłości będzie przestrzegany wymóg wynikający z art. 13 ust.1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Dowód: arkusze kontroli od Nr ZIN Nr 2/2018 do Nr ZIN 4/2018;
zał. USC Nr 6.

4/ Błędnie została wpisana we wzmiance dodatkowej do aktu małżeństwa, data w której wydana decyzja nr USC.5355.5.2017 o zmianie nazwiska stała się wykonalna. Kierownik USC mylnie umieścił w przedmiotowej wzmiance datę jej naniesienia zamiast daty odbioru decyzji przez wnioskodawcę. Należy podkreślić, iż decyzja o zmianie imienia lub nazwiska podlega natychmiastowemu wykonaniu. Rygor natychmiastowej wykonalności wynika wprost z przepisów ustawy o zmianie imienia i nazwiska - art. 12 ust.2. Powyższe oznacza, że jej wykonanie polegające na dołączeniu wzmianki dodatkowej do aktu stanu cywilnego wnioskodawcy i aktualizacja rejestrów państwowych nastąpi po jej doręczeniu stronie

niezależnie od tego, że jest ona nieostateczna. Stąd strona której dotyczy decyzja dopiero z chwilą doręczenia rozstrzygnięcia jest uprawniona, a zarazem zobowiązana posługiwać się nowym nazwiskiem.

Odnosząc się do stwierdzonej sytuacji Kierownik USC w Zbąszyniu wyjaśnił, że data ujęta we wzmiance dodatkowej przy akcie małżeństwa, naniesiona została omyłkowo. Jednocześnie mając na uwadze zapis art. 35 p.a.s.c., w drodze czynności materialno-technicznej, sprostował akt małżeństwa wnioskodawcy w zakresie zawartej we wzmiance dodatkowej błędnej daty wykonalności decyzji zmieniającej nazwisko.

Dowód: arkusz kontroli Nr ZIN Nr 3/2018;
zał. USC od Nr 6 do Nr 7.

IV. Ustalenia dotyczące zabezpieczenia budynku, dokumentów i druków ścisłego zarachowania, sprzętu i narzędzi informatycznych

W trakcie kontroli, przeprowadzono oględziny na potrzeby ustalenia sposobu zabezpieczenia dokumentacji.

Ustalono, iż sposób zabezpieczenia dokumentacji z zakresu kontrolowanych zagadnień, w tym zabezpieczenie: kopert zawierających wnioski o wydanie dowodów osobistych, nieodebranych dowodów osobistych, kart kryptograficznych, druków ścisłego zarachowania, dokumentacji z zakresu stanu cywilnego, spełniał wymogi art. 62 ustawy o dowodach osobistych, oraz art. 27 ust. 1-2 ustawy p.a.s.c.

Dowód: zał. USC Nr 8;
zał. DO Nr 1.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia kontroli wnoszę o:

- 1/ stosowanie przepisów prawa materialnego w postępowaniach dotyczących zmiany imienia i nazwiska;
- 2/ zapewnienie stronom czynnego udziału w postępowaniach administracyjnych.

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie przez Pana Burmistrza, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Ponadto informuję, że zgodnie z art. 48 przywołanej powyżej ustawy od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda Wielkopolski
Zbigniew Hoffmann